

REVISTA REVISTELOR

„Arhiva istorică a României”, Serie Nouă, București. Vol. I (2004), nr. 1, 172 p.

Publicat de către Facultatea de Istorie și Centrul de editare a izvoarelor istorice din cadrul Universității bucureștene, periodicul bianual, sugestiv intitulat „Arhiva Istorică...”, intenționează a fi, în spațiu și timp, urmașul legatar al revistei inițiate cândva de către B. P. Hașdeu, specializată într-un colectiv gest de reunire și restituire a izvoarelor într-un corp unitar, făcând astfel cunoscut sub o benefică formă de exprimare publică. Revista își enunță conceptual-metodologic scopul ținut, respectiv a oferi spre lectură inedite surse de arhivă, depistate în țară și străinătate, cât și înscrierea unor recenzii privitoare la literatura aferentă științelor auxiliare și tratând primordial despre tipărirea izvoarelor istorice. Fără să se omită prezentarea de arhive, fonduri și colecții interesând un cerc extins de posibili contribuitori. Mănunchiul de autori, universitari și cercetători din București, Cluj, Iași etc., învederează un diacronic spectru de investigare a problematicii înfățișată continuativ și într-o ierarhizare cronologică diseminată pe diferite trasee valorice: documente medievale transilvănene din arhivele maghiare (44 piese, 1340-135), acte despre familia Boer de Recea (19 piese, 1598-1632), documente privind o serie de contravenții rurale (12, 1645-1679), privilegiul negustorilor greci din Diosig și Săcuieni (1, 1740), acte privind activitatea episcopului Paolo Sardi și acțiunea de catolicizare în Moldova (35, 1843-1848), documente referitoare la viața și activitatea lui Constantin Erbiceanu (21, 1861-1908), mărturiile despre relația dintre biserică și stat în regatul României la începutul secolului XX, ideea de patrimoniu în arhivele românești (4, 1911-1927), episcopul Robu și drepturile catolicilor din Moldova (1, 1943) etc. De menționat este faptul că principiul dualității lingvistice se păstrează și în compartimentul registelor. Credem că premiara editorială sus citată denotă, din debut, o aparte valoare informativă și formativă în domeniul arhivisticii și al științelor auxiliare autohtone.

Stelian Mândruț

„Revista de istorie a Moldovei”, Chișinău, 2006, nr. 3-4, 112 p.; nr. 2, 2007, 124 p.

Publicația editată anual de Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei, între membrii colegiului de redacție al căreia figurează și istoricul Constantin Rezacievici, denotă un substanțial conținut valoric sub raport documentar-interpretativ într-o deja acceptată formă de prezentare în concrete rubricaturi: studii, comunicări, documentar, recenzii la cartea autohtonă și străină, viața științifică. Sporul contributiv este în majoritate local, dar beneficiază și de utile mobilități survenite din alte centre de cercetare din țară ori străinătate (Polonia, România, Rusia etc.). Acestea sunt structurate cronologic în configurația dată de actualele departamente de cercetare instituționalizată (istorie veche și medie, modernă, universală, istoria Moldovei, cea locală etc.). Articolele și studiile din revistă abordează fie în română, fie în rusă, o multitudine de elemente componente ale trecutului zonei geografico-istorice din cele mai vechi timpuri și până în cotidian, în paralel cu meditația dubitativă legată de presante chestiuni de teoria și filosofia istoriei, de curente/tradiții acceptate/asumate în palierul științei istorice: sugestii despre mentalitatea maselor ori despre anumite interpretări istorice/istoriografice privitoare la diverse tipuri de mental particular/colectiv, imaginea celuilalt, locul și rolul muzeului de istorie sau despre raportul dintre istoric și publicul profan. Relevantă în economia publicației este tocmai cota de încredere și marja contributivă a mănunchiului de tineri cercetători, dintre care îi cităm pe Virgiliu Bărlădeanu, Alina Felea, Marius Tărăță etc. Considerăm că prin tematica abordată într-un novator spirit în plan conceptual-metodologic, act resimțit și datorită infuziei de colaboratori în curs de afirmare,

„Anuarul Institutului de Istorie «G. Barițiu» din Cluj-Napoca”, tom. XLVI, 2009, p. 419–421

specializați efectiv în străinătate (Statele Unite, Germania, România etc.), revista științifică de la Chișinău ocupă un loc/rol distinct între publicațiile de profil din Republica Moldova.

Stelian Mândruț

„Interstitio. East European Review of Historical Anthropology”, Chișinău, Volume I, Juner 2007, Number 1, 135 p.

Probabil cea mai nouă publicație științifică apărută drept consecință a meditației personale și colective referitoare la abordarea interdisciplinară a științei despre trecut, în convență cu impactul de natură conceptual-metodologică survenit în câmpul istoriografiei europene și asumat conștient de către un grup de tineri cercetători, diseminați în câteva mari instituții din capitala Republicii Moldova, revista cu un titlu incitant se impune ca fiind patronată de Centrul de reconsiderare istorică inițiat în cadrul Facultății de Istorie și Relații Internaționale a Universității Internaționale Libere în cooperare cu Institutul de Istorie afiliat Facultății de Științe Sociale a Universității din Silezia (Polonia) și sectorul de istoria culturii din cadrul Institutului de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe din Republica Moldova, prin deosebita osârdie a cuplului de editori, Virgiliu Bârlădeanu și Tomacz Pawelec. Notabil este faptul de autoritate și recunoaștere a necesității colaborării extinse în areal internațional, anume ca între membrii consiliului editorial figurează și doi specialiști români: Irina Livezeanu (SUA) și Marius Rotar (Alba Iulia). Modalitățile de efectivă exprimare în cuprinsul celor opt contribuții cu semnături proveniți din patru țări (Italia, Moldova, Polonia, România) au inclus recursul la trei limbi acceptate spre comunicare publică: engleza, polona și româna. Intervențiile consemnate au reflectat subiecte legate de perspectivele de restituție istorică în spațiul post-totalitar al memoriei colective din R. Moldova (Ludmila Cojocari), memorialul complex „Capul de pod Serpeni” în comemorarea postsovietică a războiului doi mondial (Gabriela Popa), istoria, mitologia ideologică și edificarea națiunii în R. Moldova (V. Bârlădeanu), sindromul falsei memorii cu privire la crearea unei viziuni naționale în istoria recentă fabricată de autoritățile comuniste în Polonia (Dorota Malczewska-Pavelec), zămisirea unei abordări istorice despre revoluție sau despre trecut (Marek Wozniak), murire și moarte în România de astăzi (M. Rotar), o privire de ansamblu asupra rolului formativ al istoriei în școală în secolul al XIX-lea (Victor Tudor Roșu), statul socialist și răgazul muncitoresc în România comunistă a anilor `50 (Adelina Oana Ștefan). Rubrica de recenzii (carte și periodice) încheie sumarul unui lăudabil prim număr reprezentativ pentru inițiativa novatoare de a regândi și acționa într-o altă sintagmă interdisciplinară, racordată total cerințelor și dezideratelor exprimabile într-un extins palier istoriografic continental.

Stelian Mândruț

„Buletin științific și de informare”, Timișoara, 1,2, 2007, 159, 158 p.

Deloc situat în competiție cu organismul similar fondat la Sighet în debutul deceniului ultim al veacului XX, prin osârdia cuplului format din Ana Blandiana și Romulus Rusan, „Memorialul Revoluției din 16-22 decembrie 1989” (cu un lider incontestabil în persoana medicului Traian Orban), cu al său propriu definit „Centru de documentare, cercetare și informare publică despre Revoluția Română din decembrie 1989”, își declară public identitatea printr-o revistă adecvată în plan științific și cu imediată privire la istoria cea mai recent posibilă. Tentativa îndrăzneță își propune drept scop să mediteze și să existe de sine stătător, eliberată de teama de a dezvălui aspecte legate de trecutul apropiat zilelor noastre. Publicația tinde deja din debut să valorifice fondurile de arhivă edificate în spațiu și timp (documente, presă, filme, fotografii, înregistrări audio-video etc.) într-o accepție exemplară privind deontologia profesională și rectitudinea morală. Importanța instituției pentru spiritualitatea autohtonă a fost recunoscută *ab initio* de prestigioase figuri din țară și străinătate, care

au validat prin girul lor de încredere conținutul revistei de profil (Miodrag Milin, redactor responsabil, Doina Magheți, secretar de redacție), într-o încetățenită variantă privitoare la necesara concordanță dintre formă și fond. Rubricile prob ilustrate în cadrul celor două numere actuale includ o extinsă paletă tematică în legătură cu începutului și extinderea revoluției într-un cadru strict circumscris local (Timișoara) sub aspect hermeneutic, deosebit de interesante fiind segmentele intitulate: „Studii”, „Opinii și atitudini”, „Viața științifică”, „Biblioteca Revoluției”, alături de cele de natură documentar restitativă: „Mărturii nealterate”, „Halatele albe ale revoluției”, „Portrete din revoluție”, „Memoria rezistenței”, „Documentar”, „Bibliografie selectivă despre revoluția din decembrie 1989...” (p. 119-154, într-un total de 538 titluri repertorizate). Semnatarii sunt numeroși și bine aleși prin calitatea gândurilor exprimate: Camil Mureșanu, Al. Zub, Stéphane Courtois, Ion Hațegan, Florin Medeleț, Silviu B. Moldovan, Bogdan Murgescu, Victor Neumann, Tr. Orban, Daniel Vighi etc. Putând fi lesne catalogată drept o benefică premieră în istoriografia română, în conjuncție concurențială cu tomul similar publicat la București de către institutul dirigit de către Ioan Scurtu, publicația tipărită în capitala Banatului inculcă un necesar act de informare a tuturor celor angajați în munca de cercetare și creativă restituție documentar-interpretativă a tuturor elementelor componente, viabil legate de evoluția evenimentelor de la Timișoara și zona adiacentă.

Stelian Mândruț

„Romanian Journal of Population”, Cluj-Napoca, Vol. I, Nr. 1-2, 302 p.

Centrul de studiu al populației funcționând în cadrul Universității clujene din anul 2002, recunoscut oficial în 2004 și internațional în 2005, a fost și este, în continuare, deschis tuturor ofertelor de conlucrare pentru a dezvolta un cadru instituțional de cercetare științifică a trecutului, prezentului și viitorului populației țării. Revista publicată exclusiv în engleză și condensând, bianaul, câte două numere, constituie o altă necesară premieră editorială în acest sens, apărând sub diriguirea celor mai competenți specialiști în domeniul studiului demografic autohton (Benedek József, Vasile Ghețău, Cornelia Mureșan, Traian Rotariu etc.) și străini (din Franța, Italia, SUA, Ungaria etc.). Specificul interdisciplinar se datorează, intrinsec, atât rubricaturii incluzând elaborate de natură conceptual-metodologică despre perspectivele populației României contemporane (5 contribuții), cât și celei tratând despre progresele/regresele istoriei populației autohtone (4 texte) și despre evoluții viitoare ale populației în plan continental (3 intervenții). Paleta extinsă de contributory din varii domenii conexe de specialitate (istorici, sociologi, demografi, economiști, geografi etc.) face dovada peremptorie a unei elevate competențe, atât prin incursiuni temeinic documentate, cât și prin dubitația meditativă în legătură cu datul actual și problematic în referirea comună la populația din România și cea de pe continentul european, într-o dublă extensie, geografică și tematică. Fapt consistent relevant și de secțiunea de recenzii și discuții asupra unor incitante lucrări din multiple domenii de profil (demografie, geografie, istorie autohtonă și străină etc.). Limba de circulație favorizează, astfel, comunicarea și amplitudinea deschiderii, răspândirii și informării documentar-interpretative despre inițiativa și truda deosebită a instituție locale care tinde a se impune drept un centru de excelență în studierea fenomenului demografic și populațional.

Stelian Mândruț